

НЯХАЙ МІР, СВАБОДА І ШЧАСЦЕ ЗРОБЯЦА ЗДАБЫТКАМ УСІХ ЛЮДЗЕЙ НА ЗЯМЛІ

З НАВАГОДНЯГА ВІНШАВАННЯ САВЕЦКАМУ
НАРОДУ

Напярэдадні Новага года Цэнтральны Камітэт Камуністычнай партыі Саветаў Саюза, Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР і Савет Міністраў СССР павіншавалі савецкі народ са святам. У віншаванні гаворыцца:

«1961 год пакінуў аб сабе добрую памяць. Ён увайшоў у летапіс чалавецтва як год гістарычнага XXII з'езда Камуністычнай партыі Саветаў Саюза, які прыняў новую Праграму Партыі — Камуністычны маніфест дваццатага стагоддзя.

З горадасцю і радасцю аглядаем мы на год мінулы, з упэўненасцю глядзім у год будучы.

Наша магутная Радзіма ўступае ў новы год у росквіце стваральных сіл. Савецкі народ бярэ ўсе новыя вышыні, паспяхова выконвае сямігадовы план, ажыццяўляе вялікую праграму пабудовы камунізма.

Мы ўзводзім велічны будынак камунізма на трывалым эканамічным фундаменце. Наша краіна воляй савецкіх людзей ператварылася ў вялікую індустрыяльна-калгасную дзяржаву. У 1961 годзе прамысловасць выпусціла прадукцыі столькі ж, колькі за ўсю першую пасляваенную пяцігодку.

Слаўна папрацавалі ў мінулым годзе і працаўнікі сельскай гаспадаркі. Яны засыпалі ў засеку дзяржавы на 320 мільёнаў пудоў збожжа больш, чым у 1960 годзе.

Мінулы год азнаменаван вялікімі дасягненнямі савецкай навукі, тэхнікі, сацыялістычнай культуры. Увесь свет узрушылі бяспрыкладныя палёты савецкіх касманаўтаў, вярных сыноў нашай Радзімы камуністаў Юрыя Гагарына і Германа Цітова. Творчым геніем савецкага чалавека адкрыт шлях да Месяца, шлях у касмічны далі.

З кожным годам расце дабрабыт савецкага народа. Каля пяцідзiesiąці мільёнаў чалавек, амаль чвэрць усяго насельніцтва краіны, справілі за апошнія пяць год навааселле! Усё, што робіцца ў нашай краіне, робіцца ў імя чалавека, на карысць чалавеку. Савецкі народ не спыняецца на дасягнутым, ён ідзе да камунізма шырокім і цвёрдым поступам.

1961 год быў годам выдатных перамог сусветнага камуністычнага і рабочага руху, перамог сіл міру над сіламі рэакцыі і вайны. Камуністычная партыя, Савецкі ўрад, усе савецкія людзі настойліва адстаяваюць трывалы мир на зямлі. У гэтай высакароднай барацьбе плячо ў плячо разам з намі ідуць брацкія краіны сацыялізма, усе міралюбівыя народы зямнога шара.

Свет сацыялізма мае магутную матэрыяльную базу для ўтаймавання аграрнага і прадукцыйнага вайны. Узброеныя Сілы Саветаў Саюза, аснашчаныя найноўшай сучаснай тэхнікай і першакласнай зброяй, пільна стаяць на варце мірнай працы савецкіх людзей.

Гістарычны XXII з'езд партыі высока ўзняў сцяг барацьбы за мир. Уступаючы ў новы год, мы гаворым народам і дзяржавам: няхай мір, свабода і шчасце стаўнуць здабыткам усіх людзей на зямлі! Няхай 1962 год стане годам далейшага ўмацавання міру і дружбы паміж народамі!

Камуністычная партыя і Савецкі ўрад будуць і ў далейшым паслядоўна, настойліва змагацца за далейшы росквіт нашай краіны, за трывалы мир на зямлі, умацоўваць і развіваць адносіны брацкага супрацоўніцтва паміж краінамі сацыялізма, аказаць сяброўскую дапамогу народам, якія скінулі каланіяльнае ярмо і ступаюць на шлях будаўніцтва новага жыцця».

Поспехі работнікаў мясцовай прамысловасці рэспублікі

Шматтысячны калектыў работнікаў мясцовай прамысловасці Беларусі ў саборніцтве за дзятэрміновае выкананне сямігадовага плана дабіўся вялікіх працоўных поспехаў. План мінулага года па выпуску валавой прадукцыі і важнейшых вырабаў быў выканан дзятэрмінова. Перавыканана гадавое заданне па выпуску сельскагаспадарчых машын, электраматораў, электраплітак, жалезных вырабаў, пячнага ліцця, посуду эмаліраванай, баянаў і акардэонаў, дываноў, гумавага абутку, тавараў бытавой хіміі, хлебабулачных і кандытарскіх вырабаў, а таксама іншых тавараў масавага ўжытку.

На прадпрыемствах мясцовай прамысловасці праведзена вялікая работа па расшырэнню вытворчасці тавараў культурнага прызначэння і гаспадарчага ўжытку. З пачатку года асвоена масавы выпуск 185 відаў новых прамысловых вырабаў. Па аб'ёму вытворчасці мясцовай прамысловасці рэспублікі дасягнула ўзроўню, прадугледжанага кантрольнымі лічбамі сямігадовага плана на 1962 год.

Калектывы прадпрыемстваў мясцовай прамысловасці да канца года далі дадаткова да плана на 16 мільёнаў рублёў рознай прадукцыі.

САРАДЭЧНЫЯ СЯБРЫ

Кубе зараз, як паветра, патрэбны спецыялісты і асабліва інжынеры. Савецкі Саюз і тут працягнуў нам сваю руку. Я мару стаць інжынерам-механікам. Мая падрыхтоўка ў вышэйшую навучальную ўстанову ідзе паспяхова.

РОБЕРТ РЫЧАРД ДАРЛІНГТОН ЭБАНК,
кубінец.

У Манголіі пачынае развівацца свая прамысловасць, і нашай рэспубліцы патрэбны спецыялісты. Дружалюбныя нам краіны — Савецкі Саюз, Балгарыя, Чэхаславакія — прадастаўляюць нам, манголам, магчымасць вучыцца ў вышэйшых навучальных установах. Ёсць манголы і сярод студэнтаў Беларускага політэхнічнага інстытута. Я і мае таварышы вучымся на аўтатрактарным факультэце. Спачатку нам было нялёгка, але нашы новыя сябры, якіх мы набылі ў інстытуце,

У вышэйшых навучальных установах Мінска вучацца студэнты з розных краін свету. Вось што гавораць яны аб сваёй вучобе і жыцці ў сталіцы Беларусі.

студэнты-беларусы, вельмі многа дапамаглі нам ў вучобе. Мы ўпэўнены, што вернемся на радзіму вельмі карыснымі ай людзьмі.

ЧІМІДАШ ХАСДОРЖ,
мангол.

Да кубінскай рэвалюцыі я быў студэнтам у інстытуце горада Пінар дэль Рыо. Але якая гэта была вучоба? Усімі прывілеямі карысталіся дзеці багатых, а мы, дзеці беднякоў, былі на задворках. Як толькі пачалася рэвалюцыя, я, не задумваючыся, уступіў у рады народнавызваленчай арміі. Беларусі, гасціннай савецкай

рэспубліцы, мы ад усяго сэрца ўдзячны за тое, што яна дапамагае нам стаць спецыялістамі.

ХУАН ДЭЛЬ ПІНАС
СУАРЭС,
кубінец.

Працоўныя Польскай Народнай Рэспублікі захоплена працоўнымі перамогамі савецкага народа, яго поспехамі ў заваяванні космосу. Вялікіх вышынь дасягнулі культура і мастацтва Савецкай краіны. Гэта асабліва хараша відаць на прыкладзе Беларусі, якая да кастрычніка 1917 года была адставай усходу царскай Расіі. За гады Савецкай улады настолькі ўзрос культурны ўзровень жыцця беларусаў, што да іх зараз едуць з іншых краін. І мы шчыра рады гэтаму.

Васіль САКОЎСкі,
паляк.

На Аршанскім заводзе швейных машын уведзена ў строй аўтаматычная лінія па працоўцы каленчатых валаў швейных машын. Яна замяніла 11 станкоў, якія абслугоўваліся трыццацю рабочымі. Новая лінія зроблена на Мінскім заводзе аўтаматычных ліній і выпускае штодзённа звыш 800 каленчатых валаў. Яе абслугоўвае адзін чалавек.

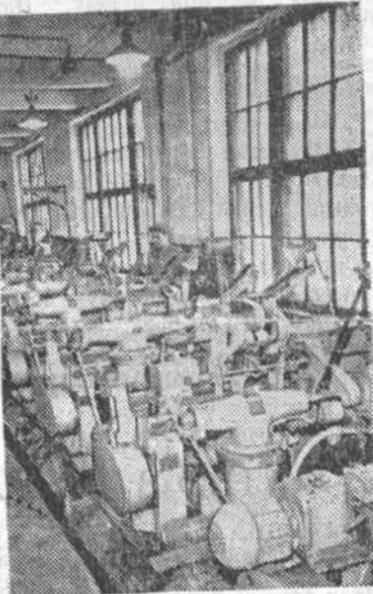
рэспубліцы, мы ад усяго сэрца ўдзячны за тое, што яна дапамагае нам стаць спецыялістамі.

ХУАН ДЭЛЬ ПІНАС
СУАРЭС,
кубінец.

Працоўныя Польскай Народнай Рэспублікі захоплена працоўнымі перамогамі савецкага народа, яго поспехамі ў заваяванні космосу. Вялікіх вышынь дасягнулі культура і мастацтва Савецкай краіны. Гэта асабліва хараша відаць на прыкладзе Беларусі, якая да кастрычніка 1917 года была адставай усходу царскай Расіі. За гады Савецкай улады настолькі ўзрос культурны ўзровень жыцця беларусаў, што да іх зараз едуць з іншых краін. І мы шчыра рады гэтаму.

Васіль САКОЎСкі,
паляк.

№ 1 (585) | Студзень 1962 г. | Год выдання 8-ы

На Аршанскім заводзе швейных машын уведзена ў строй аўтаматычная лінія па працоўцы каленчатых валаў швейных машын. Яна замяніла 11 станкоў, якія абслугоўваліся трыццацю рабочымі. Новая лінія зроблена на Мінскім заводзе аўтаматычных ліній і выпускае штодзённа звыш 800 каленчатых валаў. Яе абслугоўвае адзін чалавек.

рэспубліцы, мы ад усяго сэрца ўдзячны за тое, што яна дапамагае нам стаць спецыялістамі.

ХУАН ДЭЛЬ ПІНАС
СУАРЭС,
кубінец.

Працоўныя Польскай Народнай Рэспублікі захоплена працоўнымі перамогамі савецкага народа, яго поспехамі ў заваяванні космосу. Вялікіх вышынь дасягнулі культура і мастацтва Савецкай краіны. Гэта асабліва хараша відаць на прыкладзе Беларусі, якая да кастрычніка 1917 года была адставай усходу царскай Расіі. За гады Савецкай улады настолькі ўзрос культурны ўзровень жыцця беларусаў, што да іх зараз едуць з іншых краін. І мы шчыра рады гэтаму.

Васіль САКОЎСкі,
паляк.

№ 1 (585) | Студзень 1962 г. | Год выдання 8-ы

На Аршанскім заводзе швейных машын уведзена ў строй аўтаматычная лінія па працоўцы каленчатых валаў швейных машын. Яна замяніла 11 станкоў, якія абслугоўваліся трыццацю рабочымі. Новая лінія зроблена на Мінскім заводзе аўтаматычных ліній і выпускае штодзённа звыш 800 каленчатых валаў. Яе абслугоўвае адзін чалавек.

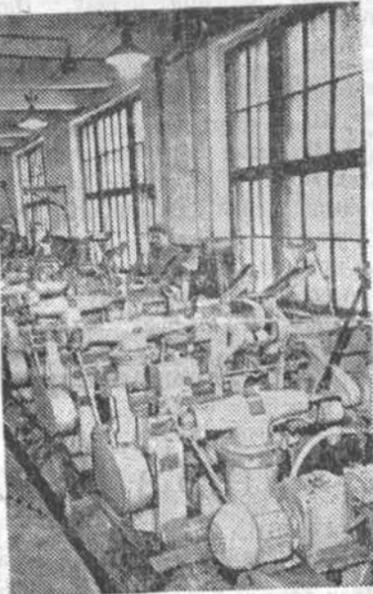
рэспубліцы, мы ад усяго сэрца ўдзячны за тое, што яна дапамагае нам стаць спецыялістамі.

ХУАН ДЭЛЬ ПІНАС
СУАРЭС,
кубінец.

Працоўныя Польскай Народнай Рэспублікі захоплена працоўнымі перамогамі савецкага народа, яго поспехамі ў заваяванні космосу. Вялікіх вышынь дасягнулі культура і мастацтва Савецкай краіны. Гэта асабліва хараша відаць на прыкладзе Беларусі, якая да кастрычніка 1917 года была адставай усходу царскай Расіі. За гады Савецкай улады настолькі ўзрос культурны ўзровень жыцця беларусаў, што да іх зараз едуць з іншых краін. І мы шчыра рады гэтаму.

Васіль САКОЎСкі,
паляк.

№ 1 (585) | Студзень 1962 г. | Год выдання 8-ы

На Аршанскім заводзе швейных машын уведзена ў строй аўтаматычная лінія па працоўцы каленчатых валаў швейных машын. Яна замяніла 11 станкоў, якія абслугоўваліся трыццацю рабочымі. Новая лінія зроблена на Мінскім заводзе аўтаматычных ліній і выпускае штодзённа звыш 800 каленчатых валаў. Яе абслугоўвае адзін чалавек.

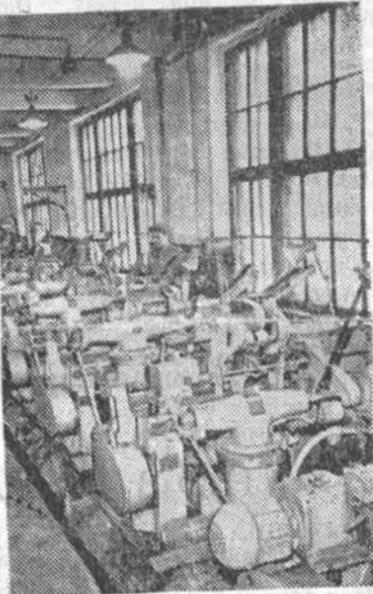
рэспубліцы, мы ад усяго сэрца ўдзячны за тое, што яна дапамагае нам стаць спецыялістамі.

ХУАН ДЭЛЬ ПІНАС
СУАРЭС,
кубінец.

Працоўныя Польскай Народнай Рэспублікі захоплена працоўнымі перамогамі савецкага народа, яго поспехамі ў заваяванні космосу. Вялікіх вышынь дасягнулі культура і мастацтва Савецкай краіны. Гэта асабліва хараша відаць на прыкладзе Беларусі, якая да кастрычніка 1917 года была адставай усходу царскай Расіі. За гады Савецкай улады настолькі ўзрос культурны ўзровень жыцця беларусаў, што да іх зараз едуць з іншых краін. І мы шчыра рады гэтаму.

Васіль САКОЎСкі,
паляк.

№ 1 (585) | Студзень 1962 г. | Год выдання 8-ы

На Аршанскім заводзе швейных машын уведзена ў строй аўтаматычная лінія па працоўцы каленчатых валаў швейных машын. Яна замяніла 11 станкоў, якія абслугоўваліся трыццацю рабочымі. Новая лінія зроблена на Мінскім заводзе аўтаматычных ліній і выпускае штодзённа звыш 800 каленчатых валаў. Яе абслугоўвае адзін чалавек.

рэспубліцы, мы ад усяго сэрца ўдзячны за тое, што яна дапамагае нам стаць спецыялістамі.

ХУАН ДЭЛЬ ПІНАС
СУАРЭС,
кубінец.

Працоўныя Польскай Народнай Рэспублікі захоплена працоўнымі перамогамі савецкага народа, яго поспехамі ў заваяванні космосу. Вялікіх вышынь дасягнулі культура і мастацтва Савецкай краіны. Гэта асабліва хараша відаць на прыкладзе Беларусі, якая да кастрычніка 1917 года была адставай усходу царскай Расіі. За гады Савецкай улады настолькі ўзрос культурны ўзровень жыцця беларусаў, што да іх зараз едуць з іншых краін. І мы шчыра рады гэтаму.

Васіль САКОЎСкі,
паляк.

№ 1 (585) | Студзень 1962 г. | Год выдання 8-ы

На Аршанскім заводзе швейных машын уведзена ў строй аўтаматычная лінія па працоўцы каленчатых валаў швейных машын. Яна замяніла 11 станкоў, якія абслугоўваліся трыццацю рабочымі. Новая лінія зроблена на Мінскім заводзе аўтаматычных ліній і выпускае штодзённа звыш 800 каленчатых валаў. Яе абслугоўвае адзін чалавек.

рэспубліцы, мы ад усяго сэрца ўдзячны за тое, што яна дапамагае нам стаць спецыялістамі.

ХУАН ДЭЛЬ ПІНАС
СУАРЭС,
кубінец.

Працоўныя Польскай Народнай Рэспублікі захоплена працоўнымі перамогамі савецкага народа, яго поспехамі ў заваяванні космосу. Вялікіх вышынь дасягнулі культура і мастацтва Савецкай краіны. Гэта асабліва хараша відаць на прыкладзе Беларусі, якая да кастрычніка 1917 года была адставай усходу царскай Расіі. За гады Савецкай улады настолькі ўзрос культурны ўзровень жыцця беларусаў, што да іх зараз едуць з іншых краін. І мы шчыра рады гэтаму.

Васіль САКОЎСкі,
паляк.

№ 1 (585) | Студзень 1962 г. | Год выдання 8-ы

На Аршанскім заводзе швейных машын уведзена ў строй аўтаматычная лінія па працоўцы каленчатых валаў швейных машын. Яна замяніла 11 станкоў, якія абслугоўваліся трыццацю рабочымі. Новая лінія зроблена на Мінскім заводзе аўтаматычных ліній і выпускае штодзённа звыш 800 каленчатых валаў. Яе абслугоўвае адзін чалавек.

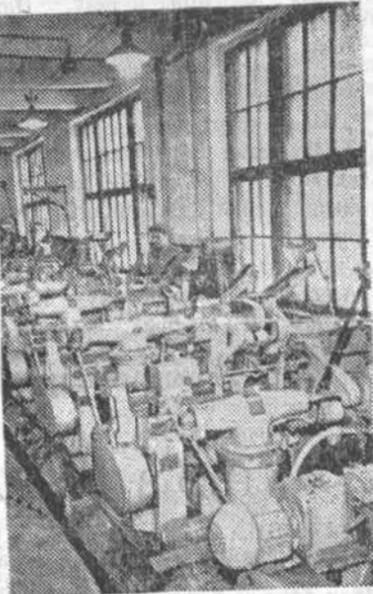
рэспубліцы, мы ад усяго сэрца ўдзячны за тое, што яна дапамагае нам стаць спецыялістамі.

ХУАН ДЭЛЬ ПІНАС
СУАРЭС,
кубінец.

Працоўныя Польскай Народнай Рэспублікі захоплена працоўнымі перамогамі савецкага народа, яго поспехамі ў заваяванні космосу. Вялікіх вышынь дасягнулі культура і мастацтва Савецкай краіны. Гэта асабліва хараша відаць на прыкладзе Беларусі, якая да кастрычніка 1917 года была адставай усходу царскай Расіі. За гады Савецкай улады настолькі ўзрос культурны ўзровень жыцця беларусаў, што да іх зараз едуць з іншых краін. І мы шчыра рады гэтаму.

Васіль САКОЎСкі,
паляк.

№ 1 (585) | Студзень 1962 г. | Год выдання 8-ы

На Аршанскім заводзе швейных машын уведзена ў строй аўтаматычная лінія па працоўцы каленчатых валаў швейных машын. Яна замяніла 11 станкоў, якія абслугоўваліся трыццацю рабочымі. Новая лінія зроблена на Мінскім заводзе аўтаматычных ліній і выпускае штодзённа звыш 800 каленчатых валаў. Яе абслугоўвае адзін чалавек.

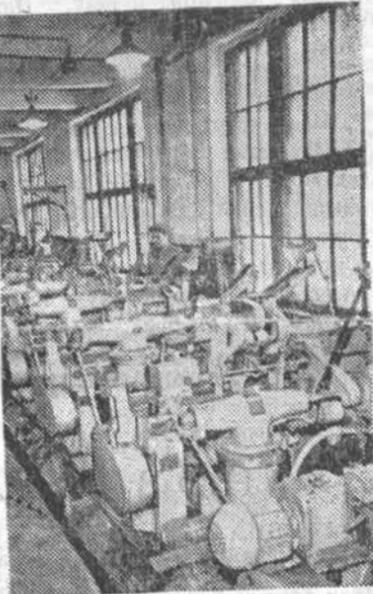
рэспубліцы, мы ад усяго сэрца ўдзячны за тое, што яна дапамагае нам стаць спецыялістамі.

ХУАН ДЭЛЬ ПІНАС
СУАРЭС,
кубінец.

Працоўныя Польскай Народнай Рэспублікі захоплена працоўнымі перамогамі савецкага народа, яго поспехамі ў заваяванні космосу. Вялікіх вышынь дасягнулі культура і мастацтва Савецкай краіны. Гэта асабліва хараша відаць на прыкладзе Беларусі, якая да кастрычніка 1917 года была адставай усходу царскай Расіі. За гады Савецкай улады настолькі ўзрос культурны ўзровень жыцця беларусаў, што да іх зараз едуць з іншых краін. І мы шчыра рады гэтаму.

Васіль САКОЎСкі,
паляк.

№ 1 (585) | Студзень 1962 г. | Год выдання 8-ы

На Аршанскім заводзе швейных машын уведзена ў строй аўтаматычная лінія па працоўцы каленчатых валаў швейных машын. Яна замяніла 11 станкоў, якія абслугоўваліся трыццацю рабочымі. Новая лінія зроблена на Мінскім заводзе аўтаматычных ліній і выпускае штодзённа звыш 800 каленчатых валаў. Яе абслугоўвае адзін чалавек.

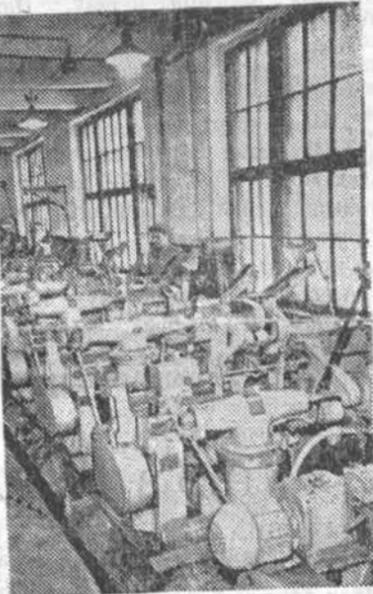
рэспубліцы, мы ад усяго сэрца ўдзячны за тое, што яна дапамагае нам стаць спецыялістамі.

ХУАН ДЭЛЬ ПІНАС
СУАРЭС,
кубінец.

Працоўныя Польскай Народнай Рэспублікі захоплена працоўнымі перамогамі савецкага народа, яго поспехамі ў заваяванні космосу. Вялікіх вышынь дасягнулі культура і мастацтва Савецкай краіны. Гэта асабліва хараша відаць на прыкладзе Беларусі, якая да кастрычніка 1917 года была адставай усходу царскай Расіі. За гады Савецкай улады настолькі ўзрос культурны ўзровень жыцця беларусаў, што да іх зараз едуць з іншых краін. І мы шчыра рады гэтаму.

Васіль САКОЎСкі,
паляк.

№ 1 (585) | Студзень 1962 г. | Год выдання 8-ы

На Аршанскім заводзе швейных машын уведзена ў строй аўтаматычная лінія па працоўцы каленчатых валаў швейных машын. Яна замяніла 11 станкоў, якія абслугоўваліся трыццацю рабочымі. Новая лінія зроблена на Мінскім заводзе аўтаматычных ліній і выпускае штодзённа звыш 800 каленчатых валаў. Яе абслугоўвае адзін чалавек.

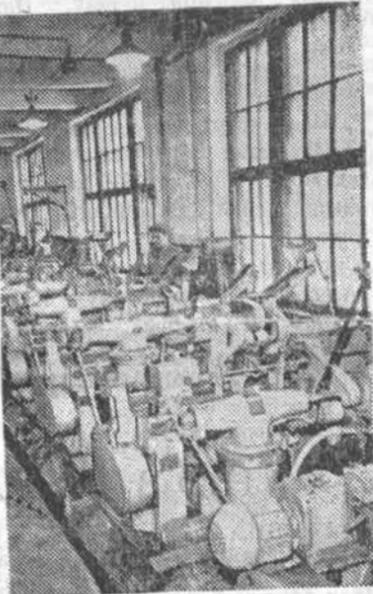
рэспубліцы, мы ад усяго сэрца ўдзячны за тое, што яна дапамагае нам стаць спецыялістамі.

ХУАН ДЭЛЬ ПІНАС
СУАРЭС,
кубінец.

Працоўныя Польскай Народнай Рэспублікі захоплена працоўнымі перамогамі савецкага народа, яго поспехамі ў заваяванні космосу. Вялікіх вышынь дасягнулі культура і мастацтва Савецкай краіны. Гэта асабліва хараша відаць на прыкладзе Беларусі, якая да кастрычніка 1917 года была адставай усходу царскай Расіі. За гады Савецкай улады настолькі ўзрос культурны ўзровень жыцця беларусаў, што да іх зараз едуць з іншых краін. І мы шчыра рады гэтаму.

Васіль САКОЎСкі,
паляк.

№ 1 (585) | Студзень 1962 г. | Год выдання 8-ы

На Аршанскім заводзе швейных машын уведзена ў строй аўтаматычная лінія па працоўцы каленчатых валаў швейных машын. Яна замяніла 11 станкоў, якія абслугоўваліся трыццацю рабочымі. Новая лінія зроблена на Мінскім заводзе аўтаматычных ліній і выпускае штодзённа звыш 800 каленчатых валаў. Яе абслугоўвае адзін чалавек.

рэспубліцы, мы ад усяго сэрца ўдзячны за тое, што яна дапамагае нам стаць спецыялістамі.

ХУАН ДЭЛЬ ПІНАС
СУАРЭС,
кубінец.

Працоўныя Польскай Народнай Рэспублікі захоплена працоўнымі перамогамі савецкага народа, яго поспехамі ў заваяванні космосу. Вялікіх вышынь дасягнулі культура і мастацтва Савецкай краіны. Гэта асабліва хараша відаць на прыкладзе Беларусі, якая да кастрычніка 1917 года была адставай усходу царскай Расіі. За гады Савецкай улады настолькі ўзрос культурны ўзровень жыцця беларусаў, што да іх зараз едуць з іншых краін. І мы шчыра рады гэтаму.

Васіль САКОЎСкі,
паляк.

№ 1 (585) | Студзень 1962 г. | Год выдання 8-ы

На Аршанскім заводзе швейных машын уведзена ў строй аўтаматычная лінія па працоўцы каленчатых валаў швейных машын. Яна замяніла 11 станкоў, якія абслугоўваліся трыццацю рабочымі. Новая лінія зроблена на Мінскім заводзе аўтаматычных ліній і выпускае штодзённа звыш 800 каленчатых валаў. Яе абслугоўвае адзін чалавек.

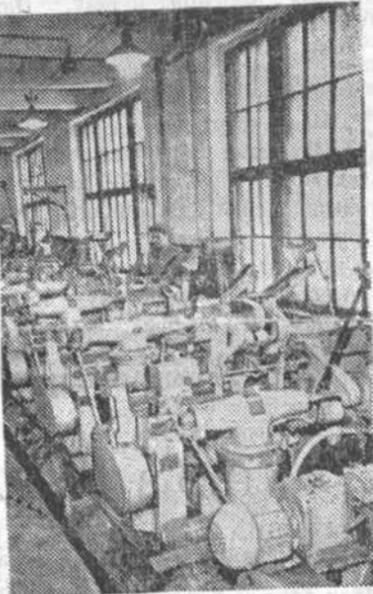
рэспубліцы, мы ад усяго сэрца ўдзячны за тое, што яна дапамагае нам стаць спецыялістамі.

ХУАН ДЭЛЬ ПІНАС
СУАРЭС,
кубінец.

Працоўныя Польскай Народнай Рэспублікі захоплена працоўнымі перамогамі савецкага народа, яго поспехамі ў заваяванні космосу. Вялікіх вышынь дасягнулі культура і мастацтва Савецкай краіны. Гэта асабліва хараша відаць на прыкладзе Беларусі, якая да кастрычніка 1917 года была адставай усходу царскай Расіі. За гады Савецкай улады настолькі ўзрос культурны ўзровень жыцця беларусаў, што да іх зараз едуць з іншых краін. І мы шчыра рады гэтаму.

Васіль САКОЎСкі,
паляк.

№ 1 (585) | Студзень 1962 г. | Год выдання 8-ы

На Аршанскім заводзе швейных машын уведзена ў строй аўтаматычная лінія па працоўцы каленчатых валаў швейных машын. Яна замяніла 11 станкоў, якія абслугоўваліся трыццацю рабочымі. Новая лінія зроблена на Мінскім заводзе аўтаматычных ліній і выпускае штодзённа звыш

Звычайна ва ўяўленні чалавека маяк — гэта спецыяльнае збудаванне, шпіль якога здаецца слова было новы сэнс, стала сімвалам усяго, што ярка асвятляе шлях наперад у жыцці, у працы.

Запытайцеся на Лагойшчыне, дзе калгас імя Кірава. Вам адразу ж адкажуць:

— Гэта ж наш маяк. Туды вам цяпер і дзеці дарогу пакажуць.

Між тым, трэба доўга ехаць, перш чым трапіш на цэнтральную сялібу гэтай сельгасарцелі — у вёску Лышча. Вакол яе — шырокая раўніна. Гэта калгасныя тарфяныя масівы. Яны яшчэ не засыпаны снегам. Дзесяці далёка сярэд іх згубіўся пясчаны ўзгорчак — «Адамаў хутар». Яшчэ і цяпер так называюць яго.

Калісьці на тым узгорку жыў палешук Адам Лінкевіч. Ад вёскі да хутара раней прайсці было вельмі цяжка. Ледзь збочыш са сцяжыні або саступіш з кладкі, як пад нагамі загойдаюцца купіны. Спатыкнуешся — засмокча балотная твань.

Перасяліўся з хутара Адам Лінкевіч. А навокал таго пясчанага ўзгорчак мясцін не пазнаць. Адвечныя дрыгвяныя балоты ператвораны працай людзей ва ўрадлівыя палі. На тарфяных масівах меліяратары пракладлі каналы. На некаторых

участках, дзе закладзены ганчарныя дрэнжы, над роўнядзю поля ўзнікаюцца цэментаваныя кантрольныя калодзежы. На каналах пакладзены масты, зроблены шлозы для рэгулявання грунтавых вод. Цяпер на тарфяніках суха, па іх у розных напрамках ідуць аўтамашыны, трактары.

Выйдзе на вуліцу калгаснік Харытон Лядыга, глянэ навокал, уздыхне: «Божа мой, ды гэты ж тыя мясціны, дзе мы калісьці на вярхоўках выцягвалі з багны кароў...» А на вуліцы звяняць галасы — дзеці бягуць у школу. Ім усё звычайна, яны і не ўяўляюць сабе, аб чым думае стары палешук. Сытыя, добра апранутыя, з партфельчыкамі ў руках. Чаго ім здзіўляцца, калі яны самі на школьнай машыне ўжо амаль усё балота скалясілі? Школа іх, светлая, чыстая, стаіць на прыгожым узгорку.

Нядаўна настаўнікі Лышчанскай школы запрасілі да сябе старшыню калгаса, дэлегата XXII з'езда КПСС Аляксея Мікалаевіча Кулажанку. На сустрэчу з ім прыехалі таксама настаўнікі з Пучынскай і Забараўскай школ.

Аляксей Мікалаевіч Кулажанка пяць год працуе старшыней калгаса. За гэты час у тры разы павялічыўся статак буйнай рагатай жывёлы, намно-

га больш стала свіней, птушкі. Сёлета грашовы даход калгаса складае 400 тысяч рублёў. Шчодро адплацілі тарфянікі людзям за іх працу.

Аляксей Мікалаевіч раскажаў настаўнікам пра свае ўражанні ад з'езда. XXII з'езд адказаў на самыя галоўныя пытанні, якія хвалюць усіх сумленных людзей зямлі, вызначыў шляхі пабудовы камуністычнага грамадства. Рашэнні з'езда прасякнуты духам гарачых клопатаў партыі аб інтарэсах народа, аб росквіце нашай Радзімы. Усё ў імя чалавека, усё на карысць чалавека — гэты палымяны заклік Праграмы нашай партыі перадае самую сутнасць, змест усёй работы з'езда.

Старшыня калгаса больш падрабязна спыніўся на пытанні, якому так многа месца было адведзена на з'ездзе. — выхаванню новага чалавека.

— У нашым калгасе, — скажаў Аляксей Мікалаевіч, — за апошнія гады адбыліся карэньныя перамены. Трэба не спыняцца на дасягнутым, а хутка ісці ўперад. І маладое пакаленне прывучыць глядзець у заўтра.

Да новага навучальнага года нашы дзеці атрымаюць ад калгаса яшчэ адзін будынак сярэдняй школы. Заканчваем узвядзенне клуба, у якім настаўнікі змогуць правесці многа цікавых мерапрыемстваў. Наш калгас павінен стаць спраўдзеным маяком на Палессі, каб яго зоркі былі відаць з усіх навакольных сцяжынак.

На сустрэчы з дэлегатам XXII з'езда КПСС ад імя настаўнікаў выступіў дырэктар Лышчанскай адзінаццацігадовай школы Мікалай Сцяпанавіч Скрабец. Ён шчыра падзякаваў Аляксею Мікалаевічу Кулажанку за цікавы расказ аб з'ездзе.

У. ФЕДАСЕЕНКА.

Брэсцкая вобласць, Лагішынскі раён.

Праслаўлены партызан

У сувязі з 70-годдзем з дня нараджэння Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР узнагароджаны Ганаровай граматай вэтэран грамадзянскай і Вялікай Айчыннай войнаў, Герой Саветаў Саюза, дэпутат Вярхоўнага Савета БССР Мінай Піліпавіч Шмыроў.

Бацьку Міная ведаюць не толькі ў Віцебску, але і далёка за межамі рэспублікі. Яго подзвігі ў перыяд Вялікай Айчыннай вайны прыводзілі ў жах нямецкіх фашыстаў і радавалі ўсіх сумленных людзей. Ні цяжка раненні, ні страта самых блізкіх і дарагіх сэрцу родных не зламалі волю бацькі Міная, не паслабілі яго сілы ў барацьбе з ворагам.

Калі адгрымелі апошнія залпы вайны, Мінай Піліпавіч з уласцівай яму нястомнай энергіяй уключыўся ва ўсенародную барацьбу за аднаўленне народнай гаспадаркі. Ужо больш дваццаці год Мінай Піліпавіч бяззменна выбіраецца дэпутатам Вярхоўнага Савета БССР. Гэта не толькі даніна павагі дастойнаму чалавеку, але і вялікая карпатлівая праца, заўсёды звязаная з клопатамі аб людзях, іх дабрабыце.

Цяпер Мінай Піліпавіч пенсіянер, але яго грамадская дзейнасць не спыняецца. Дзе ён ні знаходзіўся, усюды ў яго зной-

дзеца справа, аб усім яму самому хочацца ведаць, і ўсё, што ён ведае, імкнецца перадаць другім.

У яго бланкоце можна ўбачыць розныя запісы: пабываць у піянераў; пагаварыць з маладзёжнай брыгадай, якая змагаецца за ганаровае званне калектыву камуністычнай працы; пагутарыць са старшыней гарвыканкома аб добраўпарадкаванні горада; прысутнічаць на пасяджэнні бюро гаркома і г. д.

70-годдзе М. Шмырова супала з работай сесіі Вярхоўнага Савета БССР. І тут, у перапынках паміж пасяджэннямі, да яго няспынна падыходзілі людзі. Адны імкнуліся паціснуць руку гэтаму чалавеку, іншыя хацелі паведаміць радасную вестку аб сваім калгасе, аб рабоце на вытворчасці, аб выраслым новым рабочым пасёлку. І ва ўсіх, ці то ён радаваў калгаснік, ці рабочы, ці буйны грамадскі дзеяч, адно імкненне — выказаць падзяку вэтэрану вайны і працы, ад усёй душы пажадаць яму доўгіх год жыцця на карысць нашай Айчыны.

М. ВАСІЛЬЕВА,
былая партызанка, настаўніца.

НА ЗДЫМКУ: Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР В. Казлоў уручае М. Шмырову Ганаровую грамату.

Хутка на экраны рэспублікі выйдзе каляровы кінаарыс рэжысёра Ул. Шалегі і кінарэжысёра Г. Масальскага «Мой горад», які расказае аб жыцці беларускай сталіцы. На здымку: рэжысёр Ул. Шалег і мантажніца А. Сватко за работай над мантажом фільма. Фота С. Ананкі.

НОВАЯ АБУТКОВАЯ ФАБРЫКА

ГРОДНА. Тут уступіла ў строй новая абутковая фабрыка. Магутнасць яе — 6 мільёнаў пар абутку ў год. Прадпрыемства аснашчана найноўшым айчынным і чэхаславацкім абсталяваннем. Амаль усе працэсы

механізаваны. У цэхах зманціравана 8 канвеераў, на якіх будзе вырабляцца мужчынскі, жаночы і дзіцячы абутак. У канцы кожнага з іх устаноўлены аўтаматычныя лічылнікі. Вытворчыя памяшканні абста-

ляваны ўстаноўкамі штучнага клімата. Да паслуг рабочых сталовая і паліклініка з васьмі кабінетамі, душаваы, раздзявалкі, пакой адпачынку, чырвоны куток.

ГАНАРУСЯ І ЗАЙЗДРОШЧУ

ДЗЕСЯТКІ, сотні пастаўчан у мінулым пакідалі родныя мясціны і ехалі шукаць шчасця ў ЗША, Аргенціну, Бразілію, Канаду, Уругвай, Францыю і іншыя капіталістычныя краіны. Многія ўжо вярнуліся на радзіму. Цёпла сустрэлі іх савецкія людзі. Сёння «іншаземцаў» можна бачыць за рулём трактара або аўтамашыны, ля станка, у аўдыторыях вышэйшых навучальных устаноў і г. д. Яны разам з усімі радуюцца велічым перспективам будаўніцтва камунізму, якія выкладзены ў новай Праграме КПСС.

Некаторыя яшчэ працягваюць блукаць па чужыне. Ім часам удаецца прыехаць у госці да родзічаў і блізкіх. Яны здзіўлены тымі вялікімі пераменамі, якія адбыліся на Пастаўшчыне за гады Савецкай улады.

Нядаўна ў родную вёску Жыгуны Пастаўскага раёна прыехаў з Францыі шахцёр Вітольд Антонавіч Русак.

Ён амаль месяц гасціў у сястры Леанарды Лавец. За гэты час Вітольд Антонавіч пазнаў, убачыў многа новага, цікавага. Падоліў ён гутары з калгаснай маладзёжы, са старымі. Наведаў мясцовы клуб, бібліятэку. Заглядаў на малацільны ток, у свірны. Назіраў, як працуе ў полі магутная тэхніка. Мы су-

стрэлі яго сярэд калгаснікаў, дзе ён уважліва слухаў разам з імі гутарку агітатара аб новай Праграме КПСС. Госця цікавіла кожная лічба, кожны факт. Калі ж размова зайшла аб перспектывах росту сельгасарцелі і дабрабыту калгаснікаў на бліжэйшыя дваццаць год, Вітольд Антонавіч не вытрымаў.

— Гэта ж цудоўна, захапляюча! — сказаў ён. — Я ганаруся і зайздросічу вам.

БОЛЬШ чым дваццаць год назад Русак пакінуў родную вёску. Ён пабываў у многіх капіталістычных краінах. Усюды буржуазныя прапагандысты сцвярджалі адно і тое ж: «Вальшавіцкія планы — утопія. У Расіі голад, нястача. У Расіі адсутнічае свабода слова, свабода друку і г. д.». А тут, на табе, — усё наадварот.

— Ужо на вакаале ў пагранічным Брэсце, — працягвае Вітольд Антонавіч, — я адчуў цёплую і клопату маці-Радзімы. Неяк з вуснаў самі зляцелі словы: «Дзень добры, Радзіма». І з усіх бакоў чулася: «Дзень добры!». Людзі незнаёмыя, але такія родныя, блізкія падыходзілі да мяне і распывалі, як даехаў, гатовы былі аказаць любую дапамогу. І вось тут я зразумеў

сэнс слоў: чалавек чалавеку друг, таварыш і брат.

На кожным кроку Вітольд Русак бачыў штосьці новае. На станцыі Адуцішкіс яго сустрэлі родзічы, блізкія. Маладзаваты хлопца, шафёр легкавой аўтамашыны, запрашае:

— Калі ласка, дзядзя!

— Валянцін, — пазнае стары. — Глядзі, які вымахаў.

Побач другі пляменнік Эдуард, таксама шафёр.

— У каго службыце? — пацікавіўся госць.

— Не служым, а працуем. — паправіў яго Валянцін. — Я ў раённым аддзяленні «Белсельгастэхніка», брат на аўтабазе.

— А чые машыны?

— Нашы, дзяржаўныя, — усміхаючыся, адказвалі хлопцы.

— А як там жыве Іван Людвігавіч Лавец, мой былы сябра? — зноў пытаецца госць.

— Добра. Дачка Марыя і сын Браніслаў маюць вышэйшую адукацыю.

— Вось які! — уздыхае Вітольд Антонавіч.

Машына ўязджае ў вёску Камаі.

— Цэнтр нашага сельскага Савета, — заўважыў пляменнік.

— Няўжо Камаі? — здзівіўся Русак. — Не пазнаць. Тут жа

ўсяго было два дзесяткі курных хат...

СЕННЯ ў Камаях свая сельская балыніца, Дом культуры, школа-дзесяцігодка, сталовая, швейная і краўцкая майстэрні, пошта і г. д. У дамах калгаснікаў электрычнасць, радыё. Многія жыхары вёскі маюць уласныя аўтамашыны, мацярылы.

Убачыў Русак дастатак і ў хаце сястры Леанарды Антонаўны. Трое дзяцей яе вучацца ў школе, двое маленькіх дома.

— Што сталася б з намі, калі б было столькі дзяцей? Прапалі б. Аднаго сына не можам вывесці ў людзі.

Госцю расказалі, што ў кожнай вёсцы калгаса ёсць настаўнікі, урачы, аграномы. Дзеці былых беднякоў бясплатна вучацца ў вышэйшых навучальных установах. Ім дзяржава яшчэ выплачвае стыпендыю, забяспечвае жыллём, 400 чалавек у раёне вучацца ў ВНУ завочна. Насельніцтва бясплатна атрымлівае медыцынскую дапамогу.

Русак не адразу паверыў. Сам наведаў балыніцу, гутарыў з калгаснікамі і, нарэшце, заўважыў:

— Такого ў краінах капіталу я не бачыў. Там на кожным кроку дзярчуць з цябе грошы. Няма іх — прападай.

— Такого ў краінах капіталу я не бачыў. Там на кожным кроку дзярчуць з цябе грошы. Няма іх — прападай.

— Такого ў краінах капіталу я не бачыў. Там на кожным кроку дзярчуць з цябе грошы. Няма іх — прападай.

М. АСТАНЕВІЧ.

Паважаныя таварышы!

Дасылаю вам нарыс пра фашыскага дзеяча часоў нямецкай акупацыі Вітаўта Тумаша, які і цяпер баламуціць людзей сваёю расавай прапагандай у Нью-Йорку. Спадзяюся, што матэрыял надасца для вашай газеты.
З пашанай

Вінчук БУДЗЯЛОВАЧ.
ЗША.

«Фальшаванне на фальшаванні, хлусня на хлусні!» — такі быў выслаў майго сябра аб гэтым дакладзе.

Дакладчык нідаў адно хлуслівае абвінавачванне за другім, накітаў таго, што нібыта бальшавікі не ўкладваюць слоўніка беларускай мовы і нават «не абмаўляюцца» аб такім намеры. У той час, калі ведама, што ўжо даўно выдадзена ў БССР і нават у Маскве ў Выдавештве замежных і нацыянальных слоўнікаў некалькі руска-беларускіх слоўнікаў, а неўзабаве выйдзе капітальны беларуска-рускі слоўнік. Але фашысцкаму гадуну не падабаецца праўда. Яму абыхлусіць, малоць, як таму Ямельку.

Нарэшце абвясчаецца, што «доктар» Тумаш працягвае свой даклад пра Карскага. Бачу — падумаецца на трыбуну вялая сухарлявая постаць старатага чалавек з бліскучымі, як у марцуячага ката, вачыма. Пазнаю ў ім таго самага гітлераўскага «камісара горала Менска». Але як жа змяніўся ён, змярнеў, пашараў! Зубы павыгнівалі, шчокі асунуліся на падбародак. Гаворыць — слінаю пырскае. Затое яшчэ зласнейшымі сталі ягоныя навуковыя «гіпатэзы», якімі ён густа перасыпае свае даклады. Карскі, паводле ягоных сцвержанняў, нібыта быў русафілам. «маскалі», мала шанаваў сваю родную мову, лічыў яе дыялектам, «наречнем». Выхаваны быў ён нібыта ў «варожым расейскім духу», а Беларусь уважаў за частку «вялікага рускага прастору». І вось цяпер нібыта творы Карскага выкарыстоўваюцца для «русіфікацыйных мэт» Масквы.

Дзе гадзіны шыпеў і пляваўся ў бок Масквы гэты фашысцкі недабітак. Цяжка было ўстрымацца, каб не вытыркнуць яму ягоную ўчарашнюю і сягонняшнюю службу ворагам беларускага народа. Ды што карысці? Паглядзелі мы навокал — кругом сядзяць, паразіяляюшы ляпы, былыя паліцэйскія, службоўцы нямецкага апарата на Беларусі, пляскаюць у далоні кожнаму хлусліваму выгук дакладчыка. Гэтак для несьведомай цёмнай масы звычайны лекар стаўся воляй самазванства «доктарам». Адно радала, што на гэтыя зборкі «навуковай інстытуцыі» мала хто ходзіць. Толькі вузкае кола сабутьльнікаў, колішнія і цяперашнія здраднікі нашага народа, далёнія ад сапраўднай навукі, ацраюцца на гэтых «імпразах-гульнях». Раз трапіўшы ў нацыяналістычнае балота, яны ўжо ніяк не могуць вылезці з яго.

Ці не пара беларускім эмігрантам у Амерыцы падумаць аб тым, як пазбыцца былой фашысцкай каросты, што раз'ядае іржой ейныя душы?

Вінчук БУДЗЯЛОВАЧ.

валодае ўсім захопленым дабром і з дапамогай сваіх паслугачоў выяўляе незгарэлыя яшчэ склады харчавання і вопраткі, каб забяспечваць усім неабходным акупанта. Праўда, афіцыйна было аб'яўлена, што ўсё гэта збіраецца для насельніцтва. Але мінчане не бачылі з тае «дапамогі» ані каліва. Усё чыста прызначалася для ваенных мэт. Дзякуючы дзейнасці такіх «дабрадзей», як Тумаш, карэньня жыхары беларускай сталіцы адно толькі пухлі ад голаду і паміралі тысячамі. А ў гэты час тумашаўскія стаўленікі з розных аддзелаў гарадской управы пры дапамозе паліцыі, якую тады ўзначальваў міжнародны шпіён Касмовіч, грабілі жыхароў, урываўся ў дамы пад выглядам пошукаў камісараў і яўрэяў, абіраў да ніткі кожнага чалавек, а якое дабро не паспявалі самі прыбраць да рук, зносілі ў гарадскую ўправу і тут дзялілі паміж сабой.

Жулікі і прайдзісветы ўзначалілі следчы і іншыя аддзелы управы, хапалі людзей сярод белага дня і ўначы, кідалі ў турму, стваралі фальшывыя абвінавачванні акты, а «камісар» горада сваёй аўтарытэтай рукой зацвярджаў прысуды або перадаваў чалавек на пакаранне немцам. А тыя, прамарынаваўшы сваю ахвяру колькі часу ў турме на галодным пайку, расстрэльвалі як асуджанага афіцэрам гестапа або як заложніка ў час масавых расстрэлаў. Куды ні кінецца чалавек шукаць ратунку, усюды сядзелі памагатыя Тумаша, прызначаныя на пасады паводле тумашаўскага надпісу на заяве: «эвантуальна заангажаваць». Вось жа гэтыя «заангажаваныя» і тварылі цеснае кола, згуртаванае сваёй вернай службай гітлераўскім катом беларускага народа. Дзівка і агідна было слухаць, калі падлічынае нікчэмнае «Хайль Гітлер!» разбаўлялася прэсненым «Жыве Беларусь!» Што для іх Беларусь? — думаў кожны сумленны чалавек, які яшчэ не прадаў быў душу найнягоднейшаму ў гісторыі Беларусі акупанту. Ім адно — абы грошыкі ды пасады былі, за якія кожны з гэтых адшчэпенцаў мог другую глотку перагрызці, матку родную прадаць, сясцёр родных на сорам людскі нямецкім яфрэйтарам справадзіць.

Калі я назіраў за дзейнасцю гэтых паскуднікаў на чале з Тумашам, рабілася проста брыдка, што такіх мярзотнікаў носіць зямля. Дзе ж было іх сумленне, дзе чалавечы гонар? Як ім не агідна было лізаць боты кожнага нямецкага фельдфебеля, поўзаць перад акупантамі ракам і па-сабачаму цякаць ім «Хайль Гітлер!»

Але не доўга трымалі і Тумаша немцы на сваіх паслугах. Неўзабаве яны і яму далі тумашаўскіх паслугачоў у Берлін далей паскудзіць беларускую справу выданнем газеты «Раніца». Калі ўжо ў лагерах для польскіх работнікаў у Нямеччыне я ўбачыў гэты брахлівы лісток з прозвішчам рэдактара В. Тумаша, мне зрабілася моташна. Адно радавала, што ўжо Берлін штоначы бамбардзіраваўся, і адтуль пажары і разбурэнні пачалі выкурваць фашысцкую погань.

Прайшло колькі гадоў. Я нічога не чуў пра Тумаша. Аж ужо ў Амерыцы мне выпадкам у аднаго беларуса давалося пабачыць рататарнае выданне аднае кніжкі, усяго ў колькі старонак. Называлася яна нібыта па-навуковаму: «Балдкі элемент пры паўстанні сучаснага беларускага народа». Аўтар — нейкі Сымон Брага. Выданне суполкі «Ускалось», 1950, Нямеччына.

Дзеля цікавасці я пачаў перагортваць старонкі гэтай брашуры. І здзіўленню майму не было канца. Што ні сказ, то новае і новае круцельства. Каб падкрэсліць, што беларусы ні-

вавай свастыкай у кішчорах. Пры кожным з'яўленні акупантаў людзі шарахаліся ў браны, як ад чумы. У горадзе вылаўлівалі гэтак званых «камісараў». Праз некалькі дзён усё дарослае мужчынскае насельніцтва было сэгнана на балота за Парэспай, дзе людзі на вачах усіх паміралі з голаду і пошасці.

І вось у гэтыя страшлівыя дні мае вочы раптам прыцягнула да сябе наклееная на сцяне друкаваная абвешка. На жаўтаватай паперы невялікага фармату была надрукавана адзвая да насельніцтва на нямецкай мове. Пад нямецкім тэкстам ішоў беларускі пераклад, страшэнна непісьменны, скрозь перасыпаны польскімі словамі. Я стаў чытаць. У адозве — заклік, каб насельніцтва супрацоўнічала з нямецкімі ўладамі, і папярэджанне, што за непадпарадкаванне загаду будзе кожны расстраляны. Далей гаварылася:

«Жыды і ўсе зродненыя з імі мусяць у кароткі час перасяліцца ў вызначанае ім месца — «гета» і пабудавачы вакол сябе вялікі мур. А ўсе жыды-актывісты і камісары мусяць зараз жа выдавацца і расстрэльвацца. Конец жыдоўскаму панаванню! Няхай жыве нямецкі жаўнер! Слава Фюрэру Гітлеру, вызвольніку Еўропы ад жыдоўска-бальшавіцкага панавання! Хайль Гітлер!»

І як жа я здзіўся, калі пад адозваю я ўбачыў знаёмае мне яшчэ з Вільні прозвішча. Я спачатку не верыў сваім вачам. Але чорнымі літарамі было выразна надрукавана:

«Камісар Горада Менска, Вітаўт Тумаш».

Няўжо гэта той самы Тумаш, які некалі ў Вільні працэпаў лез у літаратуру, той самы наўны дзівак, які ўяўляў сябе верхаходам яе сярод віленскай беларускай? Няўжо гэта той самы гора-ліска, што аспрэчваў з іншым канкурэнтам — Стасем Станкевічам — тую ж самую ролю — права лічыцца «крытыкам» і «знаўцам» саматужніцкай эстэтыкі? «Трэба паглядзець, ці ён гэта». — Падумаў я і падаўся да гарадской управы, дзе прымасціўся на высокім сядале гэты новаспечаны беларускі «гаўляйтар». Але ў прыёмнай управы я даведаўся, што дайсці да «доктара» Тумаша не гэтак проста.

«Старшыня» і прызначаны немцамі «камісар» горада Мінска прымае адно толькі высокіх урадоўцаў і немцаў.

І сапраўды, я пабачыў, што ў кабінет спадара Тумаша адзін за другім уваходзілі і выходзілі вайсковыя чыны, нямецкія афіцэры і фельдфебелі. Кожнага з нямецкіх чынуў «камісар» праводзіў да дзвярэй і на развітанне услужліва казыраў, уздымаў руку ўгару на вышыню і голасна прамаўляў: «Хайль Гітлер!».

На нейкі момант ён быў выбег з свайго пакоя, шымагануў, як заяц, уздоўж калідора і знік за іншымі дзвярыма.

Каля кожнага ўваходу ў пакой адказных службоўцаў тады стаялі на варце здаравенныя вярзлы — постаці яшчэ невышкваленыя паліцэйска-і свідравалі кожнага вачыма.

Я пазнаў у «камісары» горада таго самага Тумаша, з якога я калісьці ў Вільні паджартоўваў. Цяпер ён не звярнуў ніякай увагі на маю асобу. Бачыў, але зрабіў выгляд, што не пазнае мяне з падмошкі свайго начальнікага ўзвышша. Ад іншых я даведаўся, што ён цяпер

Некалі да вайны, у трыццаціх гадах, каля віленскіх беларускіх арганізацый пачаў завіхацца пранірылівы малады чалавек. Як толькі дзе ладзіцца літаратурная вечарына ці сход заходнебеларускіх літаратараў, ён тут як тут лезе навывперадкі з сваім «крытычным» лыкам. Праўда, сам ён на зламаны грош нічога не напісаў. Затое хлапец усюды хацеў быць першым. Дарма, што да літаратуры ён не меў ніякага дачынення, абраў сабе быў больш практычную прафесію — лекарскую, бо апошняя давала магчымасць выцягнуць у селяніна больш золтых, чымся неппулярная з гледзішча прыбыткаў прафесія літаратара. Аднак свярбела хлопцу займаць яшчэ іншай славы. Вось і пхнуўся ён, дзе толькі мог, на літаратурны Парнас, каб у святле чужой славы выставіць і сваю асобу напакана.

Успамінаюцца ягоныя выступленні ў Беларускам студэнцкім таварыстве прыцяляў беларускай веды ў Вільні. Якой мізэрнай і пустой, але фанабэрыстай, поўнай дробнашліхецкай пылі і ганарлівасці істотаў выдаваўся тады ён нам. Мы смяліся ў душы з гэтага бланна ў апрамансе «крытыка» і «вучонага». Нам, віленскім беларусам, тады не лёгка было яшчэ разабрацца ў палітычнай сутнасці чалавек. Адрозніць шчырага беларуса ад засланага чужой агентурай інфарматара было цяжка. Ды нешта незадоўга перад вайной знік ён з дагляда. Ніхто тады не прыгадаў ніякага Вітаўта Тумаша. Ог, быў сабе чалавек ды сплыў. Ці мала такіх эпизодычных асоб сярод беларусаў пад польскім панаваннем з'яўлялася, як той Каліф, на гадзіну і знікала з-за неспрыяльнай кан'юнктуры.

Чулі мы пазней, што ён не дзе быццам студыёе ў Нямеччыне медыцыну.

У 1939 г. распачалася польска-германская вайна. У вызваленай ад паноў Вільні распачалася новае савецкае жыццё. А ў Берліне тым часам пачалася інтэнсіўная падрыхтоўка беларускай агентуры. Стварылася групоўка фашыста Акінчыца, пачалі выпускаць са шчылін і берлінскіх ліўніцаў розныя аскепкі ды тварыць свае прадстаўніцтвы, камітэты, ціснуць свой лісток «Раніца». Знойшліся для гэтага і адпаведныя «рэдактары» ў асобе Шкялёмка ды іншых. А як толькі фашысцкія орды сунуліся на ўсход, у абозе яны ўжо везлі нарыхтаваную агентуру. Цяжка было тады ўявіць сабе, што першым сярод гэтых прывеззеных будзе ніхто іншы, як Вітаўт Тумаш, той самы Тумаш, які, як пасля выявілася, выдаваў сябе за фальксдойча і, карыстаючыся поўным даверам сваіх апекуноў-акупантаў Беларусі, высунаўся на «чалю» ўсёй гэтай гоп-кампаніі, у якую яго заўсёды штурхала хворая амбіцыя.

Уцякаючы ад гітлераўцаў, у першыя ж дні вайны я апынуўся выпадкам у Мінску. Перад вачыма паўстаў жахлівы малонак: скрозь руіны, пажарышчы, а вакол голодных людзі без даху над галавой. Перапалоханыя твары гараджан, змарнелыя дзеці без бацькоў, смурод з-пад руінаў — непрыбраныя трупы гнілі ўжо ва ўмовах ліпнёвай гарачыні. А над усім, што яшчэ ўцалела ў горадзе, красавалася драпежны нямецкі арал з кры-

Тут быў першы касманаўт

У жніўні насельніцтва Сан-Паўла сустракала Юрыя Аляксеевіча Гагарына. Народ, які сабраўся на аэрадроме, з захопленнем вітаў першага касманаўта. Было многа розных транспарантаў з надпісамі: «Ура, Юра!», «Моладзь руская шле прывітанне першаму касманаўту Юрыю Аляксеевічу Гагарыну» і іншыя.

Мы з жонкай таксама былі на аэрадроме, і нам пашанцавала бачыць Юрыя Аляксеевіча вельмі блізка, у пяці-шасці метрах ад сябе. Яго воблік надоўга запомніцца ўсім, хто прысутнічаў пры сустрэчы.

Бразілія.

Д. ЖАЛЯБОУСКИ.

ДВАЦЦАТЫ

У Беларусі некалькі дзён гасіла нядаўна дэлегацыя Таварыства «Італія—СССР», у састаў якой уваходзілі кіраўнікі і актывісты многіх мясцовых аддзяленняў таварыства—Рыма, Генуі, Анконы і іншых гарадоў і правінцый Італіі. Госці наведалі прадпрыемствы і навучальныя ўстановы Мінска, пабывалі ў калгасе, сустрэліся з дзеячамі навукі і мастацтва, з пісьменнікамі рэспублікі. У саставе дэлегацыі знаходзіўся вядомы італьянскі паэт-камуніст, кіраўнік камітэта Камуністычнай партыі Італіі ў Анконе і правінцыі Альдо Северыні. Ён прынёс у рэдакцыю газеты «Звязда» свой верш, які мы перадрукоўваем.

Дваццаты пачаў,
закончыў Дваццаць другі
глыбінныя вышукі праўды
з праверкі галоўнай
пружыны...

Асела наносная муць,
паводка ўвайшла ў берагі,
і зноў у вытоках свяшчэнных—
ніводнай гнілой цярушыны.

Старое само не здаецца:
зірні, як пачаткі маіса,
працяўшы апалубку лісця,
на сонцы паводзяць вусамі.
Не толькі асілак Антэй
быў дужы падтрымкаю знізу,
асілка мы ўсе
сваёй сувязю кроўнай з
нізамі.

Адмыла і счысціла
ліўнем няўмольнай гісторыі
злавесную пошасць,
якая травой-павіхою
учэпістай хваткай
хапала нявінных паўтарамі,
цішком выпіваючы кроў
з непахісных герояў.

Завалы расчышчаны,
шлях адкрываецца светлы
для працы стваральнай,
для дзейнасці і намагання;
на гэтым прасторы
любых сустрэчных ветры
не зблытаюць крок наш,
не схлупяць свабоды дыхання.
Адчуць подых часу—
вось наша задача,
штодня мы ў адказе
за вынікі нашых здзяйсненняў:
чым дышаш, жывеш ты,
якою адзнакай адзначан
за працу для нас
і для шчасця другіх
пакаленняў?

Формы могуць быць розныя,
справа не ў гэтым.
Важна сутнасць—
ці ёсць там зародак прагрэсу.
На вяршыні вядуць
толькі ўзнёслыя мэты,
і вяршыні Дваццатага
ў цэнтры майго інтарэсу.
Лепш пакінем эстэтам
аб густах спрацацца на мяккіх
падушках.
Густ—праблема мастацтва,
к таму ж сацыяльная.
Пад прыгажосцю формы
хаваецца часам маска
двудушша,—
Гэта фактамі сведчыцца
неабяргальнымі.

Хай з усіх завуголляў
скавычуць і енчаць сягоння
і барбосы, і моські
ў бяссілля сярдзіта.
Не маленькая стаўка
пастаўлена векам на коне,
але мы перакананы:
карта іх будзе пабіта.

Толькі мужны,
ускрыўшы памылкі, далее
прызнаць іх
да канца,
без няшчырых усхліпаў
і плачу.

Хай аплакваюць тыя
свае асігнацыі,
хто надзеі ўскладаў
на заведама дохлую клячу.

Блізак час новай эры
дваццатага века—
эры здзейсненых мараў
і лепшых імкненняў

у імя справядлівасці
і чалавека,
эры новай маралі
ва ўсім зіхаценні адценняў.

У багацці адценняў
прывабнасць і сіла ідэі,
і за новы свой дзень,
і за кодэксы новай маралі
галасуюць сягоння
не толькі жывыя падзеі,
галасуюць усе,
што з ідэяй за праўду
людскую ўміралі.

Сцяганосец Дваццатага спераду,
масы—за сцягам.
Аніякай рыторыцы
марша калон не парушыць.
Непракладзены шлях,—
тут не лёгка трымаць
раўнавагу,—
перавалы крутыя
толькі дужым пад сілу
адужыць.

Тых,
каму ў акіяне гісторыі
плаваць,

не палохае шторм
з навалніцамі бурнымі.
Капітан на мастку не адзін,—
калі трэба, паправаць
з маналітнай каманды
надзейныя штурманы.
— Поўны ўперад! —
Дваццаты скамандаваў.
Дваццаць другі: — Толькі ўперад!
Усе чырвоныя ветразі ветрам
напяты, як сцягі.
Нас па вернаму курсу
вядзе непахісная вера,
чысціня чалавечы пачуццў
і творчай адвагі.

Пасылай піянераў сваіх
у загадкавы космас,
следапытаў нязведаных трас,
на подзвіг заўсёды гатовых,
пакарыцеляў земляў цалінных,
здзяйсняльнікаў цудаў
дзівосных,

гераічных і простых
Гагарыных і Цітовых!
Іх імклівы ўзлёт,
караблі іх сталёвыя,
што прайшлі па міжзорных
шляхах магістральных,—
гэта ўсё пераканвае
і ўсталёўвае
ў нашай праўдзе
мільёны так званых
«нейтральных».

Сцяг Дваццатага з'езда
і Дваццаць другога
я нясу ў сваім сэрцы
ў кагорцы мільёнаў
з бою ў бой.
І за кожнаю перамогай
усё большае сілы
пад сцягам чырвоным.
Гэта—наступ,
і ў наступе поступ гісторыі,
крокі класа
і цэлых народаў вялізных.
Ва ўсеўзброенні практыкі
і новай тэорыі
мы ідэям—
і мы прыйдем у век
камунізма.

Радавым у страі,
я з табой, мая Партыя,
ты—сумленне маё,
ты мяне ўздавала.
Колькі стане мне сіл,
ты дазволь, калі варты я
быць у першай шарэнзе
такім запявалам.

«Звязда», 24 снежня 1961 г.

На Мінскай бісвітнай фабрыцы.

БЕЛАРУСЬ — КАЎКАЗУ

У гарадах каўказскіх мінеральных вод—Пяцігорску, Есентуках, Кіславодску, у станицы Гарачаводскай і іншых сяленнях шырокай папулярнасцю карыстаюцца беларускія фільмы, кнігі, спектаклі на п'есах беларускіх драматургаў.
Асабліва вялікі поспех маюць фільмы: «Гадзіннік спыніўся апоўначы», «Дзяўчынка шукае бацьку», «Канстанцін Заслонаў». Яны амаль не сыходзяць з экранай Стаўрапольшчыны і не раз паўторна паказваліся на заяўках па тэлебачанню. Экранізацыя трылогіі Якуба Коласа «На ростанях», хронікальна-дакументальны фільм «На беларускай зямлі» нядаўна былі таксама паказаны па тэлебачанню.

Есентуцкі народны театр ажыццявіў пастаноўку камедыі А. Макаёнка «Лявоніха на арбіце». Глядачы прыхільна сустрэлі спектакль.

Кнігарні і бібліятэкі маюць шырокі выбар перакладаў з беларускай літаратуры. Тут зборнікі вершаў Янкі Купалы, Якуба Коласа, Алеся Званіка, раманы «Крыніцы», «Непаўторная вясна» Івана Шамякіна, «Вайна пад стрэхамі» Алеся Адамовіча.

Сярод дзяцей асаблівай увагай карыстаецца зборнік «Ніколі не забудзем».

В. ГАРБУК.

Тысяча наваселляў

ГОМЕЛЬ. У белым убранні нерухома стаяць шматвяковыя дубы і клёны, ліпы і ясені ў старадаўнім парку над Сожам. А побач, на плошчы імя Леніна—навагодняя прыгажуня-ёлка з традыцыйным Дзедам Марозам. Радасна сустрэлі гамельчане Новы год.

Працоўная вуліца Гомеля. У ансамблі шматпавярховых дамоў вырас яшчэ адзін будынак прыгожай архітэктуры з каймой беларускага арнаменту ля да-

ху. Гэта 80-кватэрны жылы дом чыгуначнікаў. Напярэдадні Новага года тут атрымалі добраўпарадкаваныя кватэры з усімі выгодамі машыністы паравознага дэпо А. Ганчароў, П. Тумаш, прыбральшчыцы А. Галавачова, А. Куляшова, правадніца В. Дзмітрыева, рабочая вагоннага ўчастка С. Акуліценка і іншыя.

Па Вакзальнай вуліцы здадзен у эксплуатацыю 30-кватэрны жылы дом для рабочых

і служачых будаўнічага трэста № 10 і леспрамгаса. Выдатны падарунак атрымаў перад Новым годам калектыў Нова-Беліцкай бальніцы—64-кватэрны жылы дом.

Справілі наваселлі многія сем'і ў Светлагорску і Мазыры, у Рэчыцы і Жлобіне, Рагачове і Лоеве.

Усяго на Гомельшчыне адсвяткавалі наваселлі напярэдадні Новага года каля тысячы сем'яў.

З ПЕРШЫХ дзён нямецка-фашысцкай акупацыі ў вёсцы Камаі абаснаваўся гарнізон. Гітлераўцы і паліцэйскія занялі школу, пасеклі і папалілі парты, падручнікі. У класах наладжвалі п'яныя оргіі, дапытвалі людзей, а потым бязлітасна расстрэльвалі іх.

Баючыся народнай помсты, фашысты і іх прыслужнікі—паліцэйскія акружылі школу калючым дротам, траншэямі. Начама, адганяючы страх, яны выпускалі ў цемру аўтаматныя і кулямётныя чэргі. У такіх умовах ніхто не мог вечарамі выходзіць на вуліцу. Спаць таксама не маглі спакойна.

Але самую трывожную ноч насельніцтва Камаёў перажыло ў глыбокую восень 1943 года. Партызаны, якія падкраліся да паліцэйскага ўчастка, былі выкрыты фашыстамі. Завязаўся бой. Адступішы на ўзлесак, партызаны выявілі, што сярод раненых няма аднаго баявога таварыша. «Напэўна забіты або трапіў у кіпцюры фашыстаў?»—думалі многія.

А здарылася вось што... Раніцай пасля бою па вуліцах, агародах снавалі фашысты, адшукваючы раненых ці забітых партызан.

Захапішы кошык для бульбы, Вольга Максімаўна Бразоўская паспяшалася ў склеп. «Ды што гэта? Чаму дзверы прыадчынены?»—сумелася жанчына. Яшчэ ўчора яна сюды заходзіла, дзверы закрыла на клямку.

Не паспела Вольга Максімаўна пераступіць парог, як анямела ад нечаканасці. Расцягнуўшыся на ссыпанай бульбе, ляжаў незнаёмы чалавек. Ён, відаць, пачуў крокі і таму падрыхтаваў зброю. Але ўбачышы, што перад ім жанчына, незнаёмы адвёў зброю ўбок.

Толькі вачыма ён свідраваў кволую з выгляду жанчыну. Адчуваючы, што для яе такая сустрэча з'яўляецца вялікай нечаканасцю і што доўгае маўчанне можа толькі пашкодзіць ім абодвум, незнаёмы сказаў:
— Не выдавайце мяне. Я партызан. Фашысты ранілі мяне ў Камаях.

Вольга Максімаўна падыйшла

НА ЗДЫМКУ: В. Бразоўская і яе дзеці—Ала і Талік.

Звычайная гісторыя

бліжэй. Незнаёмы застагнаў. У яго была прастрэлена нага.

«Што ж мне цяпер рабіць, чым я дапамагу гэтаму чалавеку?»—падумала жанчына.—Трэба хоць рану перавязаць».

Выбраўшыся са склепа, Вольга Максімаўна здрыганулася: побач праходзілі паліцэйскія, пільна ўглядаючыся ў зямлю. «Шукаюць, куды адпаўзалі раненыя»,—вырашыла яна і, стараючыся нічым не выдаць сябе, спакойна пайшла ў хату. На бінты яна парвала ільняную кашулю. Вельмі шкадавала, што не было ёду. У хаце знайшліся толькі два парашкі стрэптацыду. Паклаўшы парашкі на дно кошыка, Вольга Максімаўна зноў заспяшалася ў склеп.

На працягу двух тыдняў яна рупліва даглядала раненага партызана, перавязвала яму нагу і карміла. Потым, калі ён паправіўся, паведаміла аб гэтым праз адну сувязную партызанам.

Праз дзень за раненым таварышам з'явіўся яго сябра па атраду Іван Трафімавіч Міхайлаў. Не запальваючы агню, яны абодва ціха ўвайшлі ў хату, шчыра падзякавалі гаспадыні за добрае сэрца.

* * *

Наступіў дзень вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Вольга Максімаўна Бразоўская зноў вярнулася да сваёй любімай прафесіі. Зараз яна працуе патранажнай сястрой у Камарскай участковай бальніцы. Яе добра ведае насельніцтва, як чулыга, добразычлівага чалавека, гатовага заўсёды паспяшацца да таго, каму патрэбна медыцынская дапамога.

Закончышы работу, Вольга Максімаўна ідзе дамоў. Там яе чакае сям'я. Муж яе Станіслаў Бразоўскі—трактарыст калгаса «Дружба». Старэйшая дачка Марыя закончыла дзевяцігодку і зараз працуе ў Груздаўскім сельскім Доме культуры. Дачка Аля вучыцца ў шостым класе. Праз год пойдзе ў школу сын Талік.

Расказваючы аб сваім жыцці, Вольга Максімаўна сціпла заўважае:

— Нічога я такога не зрабіла, каб пра мяне пісалі ў газетах. У вайну ўсе мы рызыкавалі сваім жыццём, але ўсё ж не скарыліся ворагу.

М. ЧАРНЯЎСКІ.

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77. Дом друку, пакой № 20. Для пісьмаў: Мінск, паштовае скрынкі № 14.

РЭДАКЦЫЯНАЯ КАЛЕГІЯ.

БУЙНАЕ МЕСЦАНАРАДЖЭННЕ

Геологі Беларусі выявілі ў Ваўкавыскім раёне буйнае месцанараджэнне цэментавай сыравіны. Як устаноўлена бурэннем, магутнасць пласта складае 200 метраў. Сыравіна ляжыць

блізка ад паверхні, што істотна аблегчыць яе распрацоўку.

Паводле арыентавочных даных, запасаў гэтага месцанараджэння хопіць на сто год для вялікага цэментавога завода. У

цяперашні час Белгалоўгеалогія праводзіць дэталёвае абследаванне месцанараджэння. Выбраны пляцоўка для будаўніцтва прадпрыемства.